

meteor

Jelenségnaptár

A bolygók járása (október)

Merkúr: Október 1-én van legnagyobb keleti kitérésben, 25,8°-ra a Naptól. Láthatósága azonban kedvezőtlen, fél órával a Nap után lenyugszik. A napok múltával tovább romlik a láthatósága, 15-ére teljesen belevész a Nap fényébe. 25-én alsó együttállásban van a Nappal. A hónap legutolsó napjaiban megjelenik napkelte előtt a délkeleti látóhatár fölött, 31-én már egy órával kel a Nap előtt, kedvezőbb láthatóság mellett.

Vénusz: Továbbra is kitűnően látszik a hajnali délkeleti égen, ragyogó fehér fénye kiemeli a többi égitest közül. A hónap elején három és fél, a végén bő három órával kel a Nap előtt. Fényessége -4,1 magnitúdóról -4,0 magnitúdóra, átmérője 15,6"-ról 13,2"-re csökken, fázisa 0,72-ről 0,81-ra nő.

Mars: Hátráló mozgást végez a Pisces csillagképben. 14-én van szembenállásban a Nappal, egész éjszaka megfigyelhető. Fényessége -2,5 magnitúdóról -2,6 magnitúdóra nő, majd -2,2 magnitúdóra csökken. Látszó átmérője 22,4"-ról 20,1"-re csökken. Mostani oppozíciója az északi félteke észlelői számára igen kedvező.

Jupiter: Előretartó mozgást végez a Sagittarius csillagképben. Napnyugta után figyelhető meg a délnyugati ég alján, a késő esti órákban nyugszik. Fényessége -2,3 magnitúdó, látszó átmérője 39".

Szaturnusz: Előretartó mozgást végez a Sagittarius csillagképben. Az esti délnyugati ég alján kereshető, a késő esti órákban nyugszik. Fényessége 0,5 magnitúdó, látszó átmérője 17".

Uránusz: Egész éjszaka látható, az Aries csillagképben végzi hátráló mozgását. 31-én szembenállásban van a Nappal.

Neptunusz: Az éjszaka első felében figyelhető meg, hajnalban nyugszik. Hátráló mozgást végez az Aquarius csillagképben.

Kaposvári Zoltán

Vénusz–Regulus együttállás október 3-án

Igen látványosnak ígérkezik a Vénusz és a Regulus október 3-i együttállása, amikor az éjszaka végén (02:13 UT) a bolygó és a csillag 10'-re megközelíti egymást. Szabad szemmel is jól látható lesz a két objektum szoros párosa a horizont felett 8°-kal, jó légkör esetén már korábban is észrevehetjük őket. A csillagászati szürkület végére (03:00 UT) a páros szögtávolsága 13'-re nő, ekkor már 20° magasan lesznek láthatók.

Snt

Kisbolygófedés október 4-én

A belgiumi VVS előrejelzése alapján október 4-én 2:22 UT-kor a (406) Erna kisbolygó elfedi a HIP 15181 jelzésű csillagot. A fedés sávja Magyarországot is érintheti.

A kisbolygó átmérője 53,8 km, fényessége 14,33 magnitúdó. Az elfedendő csillag fényessége 8,09 V magnitúdó, az elhalványodás mértéke 6,2 magnitúdó, maximális időtartama 13,0 s.

A jelenség észlelésének megkönnyítéséhez készült keresőterkép a szemközti oldalon látható.

Mzs

Széncsillag Kisgöncöl szekerén

A Z Ursae Minoris az egyik legismertebb RCB típusú változó. 1934-es felfedezését követően évtizedekig feltételezett miraként, majd 1985-től mira típusú változásokat mutató széncsillagként tartották számon. Fényváltozását csekély érdeklődés övezte, míg 1992-ben fényessége hirtelen 6 magnitúdót zuhant, ami nyomban ráirányította a figyelmet. Szénben gazdag, hidrogénben szegény spektruma, valamint rapszodikus fényváltozásai révén egyértelművé vált valódi természete és besorolása.

Felfedezése óta a csillag szinte soha nem volt nyugalomban, maximumai általában

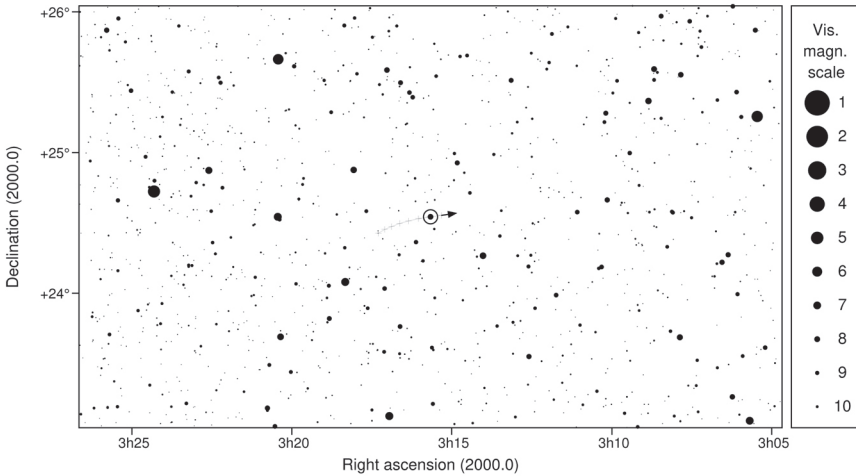
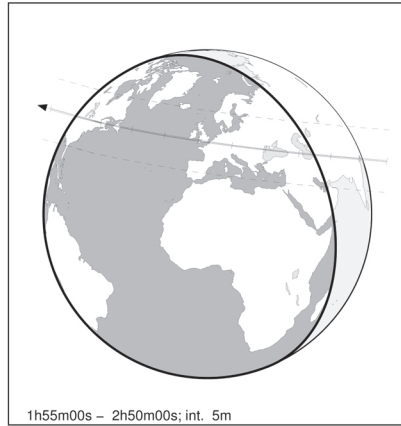
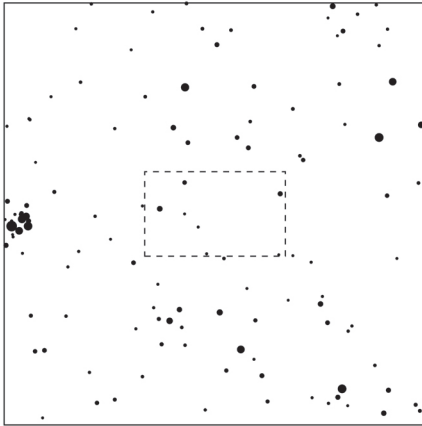
50. évfolyam

406 Erna & HIP 15181

2020 oct 4 2^h22.0^m U.T.

Planet: $a = 2.92$, $e = 0.18$
 V. mag. = 14.33 Diam. = 53.8 km = 0.04"
 $\mu = 12.28''/h$ $\pi = 5.25''$ Ref. = EG2018
 $\Delta m = 6.2$ Max. dur. = 13.0s

Star: Source cat. GDR2a
 $\alpha = 3^h15^m39.921^s$ $\delta = +24^\circ32'36.60''$
 Vmag = 8.09 Bmag = 8.17
 Sun : 137° Moon : 20°, 96%

A20_10077.ps: 2019-01-30 20:17:41

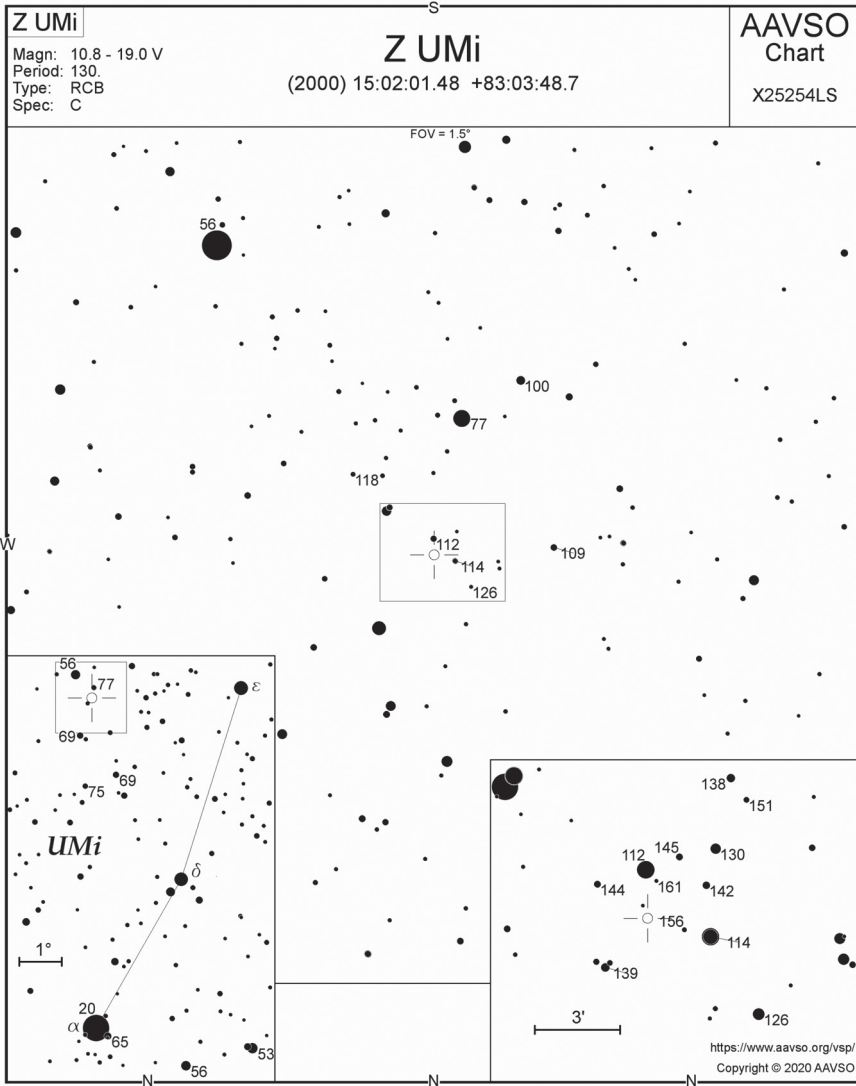
3111

Edwin Goffin, Hoboken, Belgium

meteor

jóval rövidebbek, mint ahogy típusának más képviselőinél megszokhattuk, ezért is okozott meglepetést okozott a csillag elmúlt évtized során mutatott két hosszabb maximuma, melyek közül az utóbbi „minden idők” leghosszabb, 2 és fél évig tartó nyugalmi időszaka volt. Legutóbbi minimumából ez év nyarára fényesedett vissza.

Előrejelezhetetlen fényváltozásai révén a Z UMi minden bizonnyal az egyik legizgalmasabb célpont mind a kistávcsöves, mind a nagyobb műszerekkel felvétezt amatőrök számára. Gyors változásai miatt, különösen fel- és leszálló ágában akár két-három naponta is érdemes észlelnünk.

Bgb

A C/2020 F3 (NEOWISE)-üstökös éjszakai világító felhőkkel a horvátországi Prvilakából, július 8-án hajnalban. Szendrői Gábor felvétele Leica APO Telyt 3.4/180 objektívvel készült (Canon EOS 700D, ISO 400, 3,2 s expozíció)

A hónap képe

Üstökös és éjszakai világító felhők július 8-án hajnalban a budapesti Hármashatár-hegyről.

Martin Ferenc felvétele

(Nikon Z6 váz, Nikon 24-70 mm-es objektív, f/4, 50 mm, ISO 100, 13 s expozíció)

**A csillagtanyai kupola műszerpillérének beállítása június 13-án.
Terveink szerint a 3 m-es kupolában egy 35 cm-es Schmidt–Cassegrain-távcső kap helyet
(Mizser Attila felvétele)**

Karikás fiúk napórával, a Budapest XIII. Gogol u. 14. sz. társasház falán.
Nemcsics Antal (1927–2019) szintervező, festőművész
sgraffitto technikával készült alkotása 1959-ben készült (fotó: Mizser Attila, 1982)

Az oktatási célra készült Newton- és Makszutov-távcsövek nemcsak az ég legfényesebb objektumainak **egyszerű megfigyelését** teszik lehetővé, hanem a tükrös és katadioptrikus távcsövek **működési elvét** is bemutatják. Az oldalsó ablakot kinyitva bele tudunk nézni, elemezve a távcsövek felépítését, így iskolákban, csillagászati vagy fizika szakkörökön kiválóan használhatóak.

50/200 Newton-távcső (f/4)

asztali állványon
Barium20 mm-es fotóokulárral
okostelefon adapterrel

13.900 Ft

60/750 Makszutov-Cassegrain távcső (f/12,5)

asztali állványon
Barium20 mm-es fotóokulárral
okostelefon adapterrel
zenítvégződéssel

33.100 Ft

